

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaia vsek dan razen ne-
delj in praznikov.

Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETTO—YEAR XII. Cene listka 24.00.

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 5. decembra (Dec. 5) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 286.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

"ZDROBIMO STAVKO IN UNIJO RUDARJEV".

Tako se glasi splošni krik sovražnikov organiziranega delavstva. V Clintonu so bosje kopali premog, povzročili so eksplozijo in šest je ubitih. Ostre na-redbe za omejitev premoga. V Chica-gu je šest in polurni delavnik.

Splodni stavkovni položaj.

Stavka rudarjev traja dalje. Položaj je vedno slabši za operatorje in podjetnike sproš, katerim zmanjkuje premoga za obravnavanje industriji in drugih podjetij. Podjetniki, posebno veliki, so pričeli divljati. Oni bi "rešili" premogovno vprašanje s tem, da bi razbili organizacijo premogarjev. Pričeli so siliti na dan z ne-brojnim in naravnost blaznivimi nakanami za ujiščenje rudarske unije. Njihovo geslo je, da je treba steti stavko za vsako ceno. In pri teh nakanah jim pridno po-magajo nekateri vladni uradniki, ki hočejo prilisiti rudarje, da sprejmejo Garfieldov načrt za štirinajstodstotno povišanje plače.

Illinoiski kraji premoga in drugi podjetniki, kdo prišli na dan s krasno idejo, da je treba s posebnim zakonom odpraviti sistem, po katerem rudarske unije posirajo prispevke od svojih čla-nov, da se namreč prispevki od-trago od plače v kompanijski pi-sarni. Nasprotniki rudarjev pravi-jo, da je ravno ta sistem nusno-ge prenogarski uniji, da je da-nes najmočnejša delavska organi-zacija v Ameriki. Zato je trebu po njihovem mnenju uničiti ta sistem in potem — tako misijo — bo ko-nece rudarske organizacije.

Iz Washingtona poročajo, da se tam vrli sestanek zastopnikov ve-likih premogovnih družb in za-stopnikov, ki se dogovorili za novo platično leštevico, ki daje rudarjem več plače, kot pa ponuja Gar-field v imenu vlade. William Green, tajnik-blagajnik rudarske unije, je izjavil včeraj v odprttem pismu, da so rudarji sprejeli Wil-sonovo ponudbo za 31 odstotkov in da bo stavke takoj konec, ako operatorji sprejmejo to ponudbo.

V Clintonu, Ind., je bila v sredo eksplozija v premogovem rovu Bogle št. 3 in šest kompanijskih bosov, ki so kopali premog, je mr-tvi, trije so pa ranjeni. Ranjeni pravijo, da je eksplozijo po-vzročil "vetrovni" strel, to se pravi, da niso razumeli rudarskega dela in valed tega so izgubili življenje.

Zvezni sodnik Anderson v Indianapolisu je izdal zaporno po-vleje napram članom rudarske ekskutivne in 79 okrožnim odbor-jim organizacije radi "žaljenja sodišča." John Lewis, predsednik, W. Green, tajnik in drugi člani ekskutivne so položili poro-čivo po \$10,000 vask in prihodnjem torku bodo zasilani pred sodiščem. Frank Morrison, tajnik Ameriške delavške federacije, je iz-javil v Washingtonu, da ponovne sodniške perzekucije vodite-ljev rudarske unije ne bodo re-sile krize.

Naredne vladnih kurivnih ob-lasti za varčevanje s premogom so vedno ostrejše. Posebno trpi Chicago. Danes stopi v veljavno naredba, ki določa, da se zapro-ve manj potrebne tovarne in de-lavnice, potrebe pa obratujejo le šest in pol ure dnevno; zadnje-vjeva tudi za prodajalnice in pi-sarne. Okrog 300,000 delavev in delavk je prizadetih.

Pismo tajniku rudarske orga-nizacije.

Chicago, Ill. — Odkar je pone-rečila konferenca v Washingtonu za sporazum v rudarski indus-triji se ledilo velikanski listi v dve ločeni struji. Ena struja gro-zi rudarjem, druga pa zagovarja načelo, da se mora spor v rudar-

INDUSTRIJALNA KONFEREN-CA ODRŽAVA TAJNE SEJE.

Washington, D. C. — Industri-jalna konferenca, ki jo je sklical predsednik Wilson, da ustvari harmonijo med delavstvom in podjetništvom, je pričela zborova-ti pod predsedništvom delavskoga tajnika Wilsona. Herbert Hoo-ver je bil izvoljen podpredsedni-kom, Stanley King iz Bostonia pa začasnim tajnikom. Druga konfe-rencija je pričela za zaprtimi vrat-i in časnikiški poročevalci so bili naprošeni, da zapuste konfe-rencijo dvorano.

SPORAZUM GLEDE REKE JE DOSEŽEN?

Revolucionarno gibanje v Italiji; ena stavka je prenehala, a že preti druga.

D'ANNUNZIO JE UGNAN?

London, 4. dec. — Iz Pariza je prišlo privatno poročilo, da so se angleški, francoski in ameriški mirovni zastopniki sporazumi-šli glede na rešitev rešitev vprašanja in zdaj predlože načrt Italiji. Frank L. Polk, načelnik ameriške delegacije, in Clemenceau sta boje že podpisala nov načrt. Kak je ta načrt, še ni znano, ali kakor so čuje, je načrt tako se stavijen, da zadovolji Italijo.

Iz Rima je prišla vest, da d'An-nunzio v par dneh izprazni Reido in redne italijanske čete zasedajo mesto.

Bern, 4. dec. — Nemiri in ik-gredi v mnogih italijanskih mestih imajo vedno bolj revolucionarni značaj. Pri demonstracijah v Turini je bil zaboden politkov-nik Rossi in petnajst drugih, one, je bilo ranjenih.

Rim, 4. dec. — Sinoč so vojske čete streljale na ljudske množice v Rimu. Eden delavec je bil ubit in 12 ranjenih. Časopisi, ki so prenehali izhajati v torsk, so danes zopet izšli. Socialisti v Ne-aplu so sklenili včeraj na javnem shodu, da se uvede v mestu štiri-ndvajseturna protestna stavka, ki prične v sredo o polnoči.

Socialistična stranka in splošna delavska zveza sta preklicali ge-neralni štrajk izjava, da se stavka ponovi, aka bodo nazadnji sklenili mir z zavezniki. Bolgari-pri so niso zaupali tem obljubam, toda zaupali so v vsako besedo Wilsona.

Z ozirom na mirovne pogoje je dejalo: "Pogodba je takšno hrem za Bolgarijo v finančnem in zna-sti v teritorialnem oziru. Vzemam je za dobo 40 let velike kose bolgarske zemlje: Izguba Tradije je velika, ker zdaj smo odrezani od Egiptega morja. Ravno tako nas bo izguba južne Dobrudže in Macedonia, ki je ostala brez av-tonomije. Storili bomo vse, da veste izpolnilimo mirovne pogoje. Pokazati hočemo svetu, da nismo narod hujščev in intrigantov, kot smo prikazani. Časi kralja Ferdinand se ne vrnejo nikdar več. Dokazati hočemo, da smo kulturni in civiliziran narod. Kljub temu pa čutimo, da je kri-vica prevelika in da se mora mirovna pogodba revidirati. Kar zdaj prosimo — ne, zahtevamo — je to, da Združene države in za-vezniški položi temelj trajni zveri narodov na Balkanu. Brez take zvezne je trajni mir na Balkanu ne-mogoč. Toda balkanski narodi se niso pripravljenci na zvezno. Obz-avljati je, da na Grškem, v Srbiji in Rumuniji se ni nove, trdne vlade, kakršna je danes v Bolgariji. Predno sem podpisal pogodbo, sem pisal ministarskim predsed-nikom v Franciji, Srbiji, Grčki in Rumuniji, da se naj takoj store koraki za ustavnitev balkanske zvezne."

Stambulinski ne govoril rad o svojem jeftinjstvu za časa vojne. Pravi, da je to maleknostna reč. Na kratko je povedal: "V septembru 1915 sem obejodan manifest na ljudstvo, v katerem sem protestiral proti vojni. Tri dni pozneje sem bil arietiran in raz-pravljalo se je o vprašanju moje ekskakutije. Istočasno se je spri v armadi polk iz mojega kraja in to je vido tako opašilo, da me ni-dalo usmriliti, temveč me je ob-sodila v dosmrtno ječo. Zaprt sem bil tri leta. To je vse."

Kakor poročajo iz Grand Ra-pida, Mich., je okrog dvajset ob-tožencev že priznalo krivdo sle-parij v zvezi z volitvami, ko so bili prvič zasilani pred sodiščem. Med obtoženci, ki so se priznali krivim, je tudi neki duhoven, ki je zelo na glasu. Drugi obtoženci, ki so izjavili pred sodnikom, da niso krivi, so bili izpuščeni proti poročstvu v vsoči \$1,000.

Bogatini se valed primanjkovanja premoga selijo v Kalifornijo.

Omaha, Neb. — Vsak vlek, ki odhaja proti zapadu, je nabit s paszirji, ki gredo v Kalifornijo, ker se boje, da bo zmanjkalo pre-moga. Seveda odhajajo sami bo-gati ljudje, kajti delavci nimajo denarja, da bi prešli zimo z denarjem, da bi prešli zimo z denarjem. Paszirji prihajajo iz vseh krajev, največ pa iz držav Nebraska in Iowa.

London, 4. dec. — Lajtnant-polkovnik Lestrang Malone je danes izjavil v parlamentu, da je prejel od sovjetske vlade v Moskvi uradno depešo, ki se glasi, da je sovjetska Rusija pripravljena za mirovna pogajanja z Veliko Britanijo. Obenem poroča sovjetska vlada, da ni v nikakršni zvezi z Nemčijo.

BOLGARIJA JE ZA BALKANSKO LIGO.

Bolgarski kmetski državnik Stam-bulinski je izjavil, da njegov cilj je zveza balkanskih narodov.

DRUGE BODOČNOSTI NI.

Pariz, 4. dec. — Aleksander Stambulinski, bolgarski ministrski predsednik in vodja kmetske stranke, ki je zadnji teden podpi-sil mirovno pogodbo z zavezniki, je dejal včeraj v razgovorni s po-ročevalcem diške 'Daily News', da bodočnost Balkana je črna in polna razlogov za nove vojne, ako se balkanski narodi ne zdržajo v nočno zvezo. Njegova ideja, da Amerika ali vsaj zavezniki pomagajo ustvariti balkansko zvezo.

Stambulinski je izjavil, da je prisegel, da dokler bo on živ, se Bolgarska nikdar več ne vrne v razmere, kakršne so bile za časa kralja Ferdinanda. On je veliko upal od Amerike in se vedno upa, ali dejstvo, da mirovna pogodba ne vsebuje Wilsonovih načel, ga je zelo patrilo. Bolgarska je odlo-žila orožje in prva kapitulirala le zaradi svečanih obljub predsednika Wilsona, a one obljube se niso izpolnile.

Stambulinski je med drugim re-kel: "V začetku vojne so zavezniki sklepi letalec vrgli na bolgarska tla mnogo letakov, ki so se glasili, da Bolgarije ne bo ingubila najmanjšega koskega ozemlja, aka sklene senzarni mir z zavezniki. Bolgari-pri pa niso zaupali tem obljubam, toda zaupali so v vsako besedo Wilsona."

Z ozirom na mirovne pogoje je dejalo: "Pogodba je takšno hrem za Bolgarijo v finančnem in zna-

KITAJSKA ZAHTEVA ZADO-SHENJA OD JAPONSKE.

Peking, 4. dec. — Kitajska vla-dja je dostavila japonskemu pos-slaniku noto, v kateri zahteva, da mora Japonska odpoklicati svoje ga konzula iz Fučova, plačati od-skodnino za umorjen Kitajce, ki so jih napadli Japonci, kaznovati japonske voditelje, ki so povzro-čili izgrede v Fučovu in končno mora japonski konsul v Fučovu prosliti ondotne kitajske oblasti opozicija za povzročeno nasilje. Japonska se ni odgovorila na to noto.

NEMČIJA PRAVI, DA NE PODPIŠE PROTOKOLA

Staljicë Nemčev se je spremnilo odkar se Rumuni in Italijani lahko rogoju entiti.

VRHOVNI SVET POŠLJE NOVO NOTO.

Pariz, 4. dec. — Baron Kurt Lersner, načelnik nemške delegacije v Parizu, je izjavil včeraj pred ameriškimi časnikiški poročevalci, da vlada nemške republike ne podpiše protokola za uveljavljanje mirovne pogodbe toliko časa, dokler zavezniki ne štajo iz istega določb, s katerimi se Nemčija nikakor ne strinja. Lersner je dejal: "Imam popolno oblast podpisati protokol vseh tre-tej, kako hitro zavezniki štajo, da začnejo točko glede odškodnine za potopljenje ladje v Scapa Flowu in prepusto te vprašanje razsoditev v Haagu in kadar se éta točka, ki zahteva, da morajo Nemci izpraz-niti zvezno."

Zavezniki diplomatično so mne-nja, da je Nemčija okrajšilo po-stopjanje Rumunije in Italije, ki se ne zmenita za odloke vrhovne-ge sveta, kar se tiče Ogrske in Ro-ke. Obenem sumijo zavezniki, da je akelja ameriškega senata, ki je zavrgel pogodbo, tudi vzpod-budila nemško vlado, da se ne da vedeti pestiti. Vrhovni svet je vše-raj poslal v Berlin novo noto, v kateri zahteva podpis protokola in protestira proti povečanju nemške armade.

Ameriška delegacija zapusti Pariz 9. decembra za gotovo. Dejstvo, da se Nemčija brani pod-pisati protokol, ne ovira progra-ma ameriških delegatov, ki so sklenili, da morajo biti na vsak način doma o Bošču. Ameriški poslanec Wallace v Parizu bo po-slej zastopal Združene države na sejih mirovne konference.

HČI FRANCOSKEGA MINISTR-SKEGA PREDSEDNIKA JE OD-LOŽILA PREDAVANJE.

Hartford, Conn. — Tukaj je imela predavati hči francoskega ministarskega predsednika gdje Clemenceau Jacques Marie, a ker je na predavanje prišlo manj kot sto oseb, je odšla domov, ne da bi pričela s predavanjem, ker ni hotela govoriti pred praznimi sto-li.

Predavati jo je imela le izbrana družba, kajti k takim priredi-vam ne prihajajo navadni delav-ci. Pičla udeležba pa dokazuje, koliko se brigajo za predavanja v takovem "boljši" družbi. Ce bi bil prirejen dobrodelni plez, ej to bi se trlo dam, ki bi kazale svoj nastek in svojo potratno obleko. Na predavanje, ej, to pa ni zanje.

REŠITEV V ZADNJEM TRE-NOTKU.

New York, N. Y. — Sedem de-lavev, zaposlenih pri tvrdki Booth & Flynn, je odrinilo od ob-reja v malem čolnu, ki se je pri-čel kmalu potapljal. Nekdo je hitro vprašal včiglino in prizgal časopis, da je zafrafotil piamen za trenisce. Znamenje so videli na obreju in kmalu je pripeljalo čoln na pomor. Bila je skrajna si-ja, kajti čoln se je pogrenzl, ko je zadnji delavec stopil v rešilni čoln.

NAPETOST MED ZDR. DRŽAVAMI IN MEHIKO.

V Washingtonu razpravlja o pretrganju diplomatskih sti-kov z Mehiko.

VILLA BAJE ZOPET UJET.

Washington, D. C. — V diplo-matičnih in političnih krogih go-vore, da postaja položaj zelo re-sen in da postoji možnost, da bo-do prekinjeni diplomatici stiki z Mehiko in da bo umakneno pri-znanje Carranzove vlade.

Senator Fall iz Nove Mehike je predložil senatu rezolucijo, v kateri zahteva, da se pretrgajo diplo-matični stiki z Mehiko in da se umakne priznanje Carranzove vlade.

Senator Fall obtožuje mehiške konzule, da podpirajo propagando I. W. W. in druga radikalce. Senator pravi, da ima dokumentarne dokaze, ki jih predloži od-seku.

Ko je bila sklicana seja senat-nga odseka za zunanje zadeve, je senator Lodge izjavil, da je mehiški položaj zelo resen. V političnih in diplomaticih krogih sdi-jo, da je samo še en korak do obo-žrenje intervencije, če bodo pro-kinjeni diplomatici stiki.

San Antonio, Tex. — Listi v Cj. vavi in Monreju poročajo, da Carranza obdržava konferenco z dvema najmočnejšima vojaškima povejnikoma. General Francisco Margolin in general Diegue sta hi-la porvana na konferenco v glavno mestu Mehike.

Austin, Tex. — Tekanski lovci so bili mobilizirani in generalni adjutant ima objet, da ih po-moči na toliko kompenz, kot se mu zdi, da so potrebne za varstvo meje.

Juarez, Mex. — Vojaška in cil-vilne oblasti se trudijo izvedeti, da je bil res bandit Francisco Villa ujet blizu Parrala. Porodilo o ujetništvu razglašenega bandita je prejel P. V. Caballero, super-in-tendent mehiških telefoni.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vražajo.

Narodnina: Zadnjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto; \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2697 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepjanju n. pr. (November 30-19) poleg vsega imena in naslova poslant, da vam je s tem dnevnemu poteku narodnina. Poskrbito je pravno, da se vam ne ustavi list.

BANKROT STAREGA SISTEMA.

Ze med vojno smo večkrat povdarili — in ne samo mi — da svetovna vojna mora prinesi politični, finančni in gospodarski bankrot starega družabnega sistema. To ni nobena propaganda, ali fanatična želja boljševikov, temveč resno konstatiranje fakta, ki je neizogibna posledica vojne.

Politični bankrot je že prišel v mnogih državah. Bankrotira je cela vrsta najmogočnejših monarhij. V Rusiji je skrahiral doceela ves politični in gospodarski sistem; druge države in državice so pa na robu kraha.

Kako stoji svet finančno? Stoji tako, da samo še visi. Borzijani in finančniki sami priznavajo nevarnost. Nemška marka je oni dan padla na dva centa vrednosti; avstrijska krona je vredna en cent. Italijanska lira in francoski frank se vdržujejo pokonci umetno, kakor se nasičuje napol živ mrljč s pomočjo drobne cevke. Francozi danes plačujejo devet frankov za ameriški dolar, kadar kupujejo v Ameriki, kjer je še njihov edini trg.

Ako Nemčija bankrotira, pojde Francija za njo in pojde Italija. Francoski kredit sloni na obljubljenih nemških miljardah, toda z bankrotom se razkade miljarde v dim in Francija ne bo mogla plačati niti obresti od ogromnih vojnih dolgov, Italija pa še manj. Ostane še Anglija, toda splošni bankrot mora zmajati tudi njene finančne temelje in morda se obdrži s konfiskacijo privatnega bogastva, morda pa tudi ne.

Japonska tudi poka pod težo dolgov. Kitajska je suha kot koza v maleku. Ostane še Amerika. Kaj pa počne Amerika, kadar bankrotira Evropa? Vprašajte trgovca, kako se počuti, ko so vsi njegovi odjemalci suhi!

Bodimo resni. Svet stoji pred finančnim in gospodarskim bankrotom in le čudež ga odvrne. Medtem pa slepi Burbonci vlečejo svet nazaj v predvojno dobo...

KAKO PRIDE ČLOVEK V NEVARNOST, DA GĄ RAZGLASE ZA NEVARNEGA PREKUCUHA.

Zupanu Harry L. Davisu v Clevelandu ne more venadar nihče očitati, da je nevaren prekucuh, ali da ne sposušuje obstoječih zakonov. Ali o županu sodijo zdaj nekateri ljudje drugače, odkar je dal policiji nalog, da naj aretira vse importirane stavkokaze kot dvomljive značaje, ki prihajajo v Cleveland.

Jeklarskim podjetnikom ni bilo županovo početje všeč že zdavnaj, kajti vedeli so, da jim je nemogoče importirati stavkokaze, dokler policija izvršuje županov nalog. Zatekli so se na sodišče, ko je prejšnjo soboto zopet dospel transport 60 stavkokazev v mesto. Najeli so advokata, ki je vložil peticijo, da se izpusti Ralph E. Ferguson, ki je prišel v mesto tudi s tem transportom. Sodnik Westenhaver je ugodil prošnji in ob tej priliki je dejal, "da je tako postopanje nepostavno in nespoštovanje pravic ameriških državljanov."

Doživeli smo že marsikaj, toda čitali še nismo, da bi bil kateri sodnik obsodil početje policijskih organov v raznih mestih, ki aretrajo v mesto došlega brezposeljega delavca, mirovni sodnik ga pa obsodi na 30 do 60 dni na popravljanje cest radi vagabonda. Takih dogodkov smo imeli v malih zapadnih mestih na stotine, kadar so primanjkovali delavec.

Seveda nekaj drugega je, če pride v mesto stavkokaz, čeprav je bil nabran v drugem mestu v človeških nižinah. Dokazana stvar je, da so se zločini pomnožili v vsakem mestu, v katerega so uvažali stavkokaze. In če je župan Davis izdal odredbo, da se izzenejo profesionalni stavkokazi, ko pridejo v mesto, je to storil iz edinega namena, da ohrani javni mir in da se ne pomnoži število zločinov.

Leta 1919! — Citali smo dnevno vest, da je "meščanski odbor" v Johnstownu, Pa., prijal nekega organizatorja Ameriške delavske federacije (čitaj in piši: Ameriška delavska federacija, ne pa I. W. W. ali kakšna druga hudoška organizacija!) — in ga s silo odvlekel iz mesta z grožnjo, da se ne sme nikdar več vrniti.

Clovek je rad skeptičen. Kaj će bi bila ta vest iz davne prošlosti? Poglejmo datum, če ni morda 10. novembra 1856! Ne, datum se glasi 10. novembra 1919. Čas beži, spomini umirajo, toda sužnjedržki duh še vedno živi.

JUGOSLOVANI NA JAVEN SHOD!!!

Izvirno poročilo iz domovine!

Glavni govorniki bodo FRANC SVETEK in Dr. L. PERIČ, zastopnika jugoslovanskega delavstva in vlade na mednarodni delavski konferenci v Washingtonu, D. C., in najboljši jugoslovanski govornik

ETIEN KRISTAN.

Shod se vrši v nedeljo, dne 14. decembra 1919, ob dveh popoldne v Hooverjevi dvorani na Blue Island in 21. ulici, Chicago, Ill.

Od leta 1914 do danes 1919 smo bili popoloma odstranjeni od domovine. Le malo vesti, in te strogo cenzurirane, je doseglo od naših bratov okraj oceanu in vsakdo si želi izvirnih poročil o položaju v domovini.

V Ameriko sta pred kratkim dosegla iz domovine dva Slovence, Franc Svetek in Dr. L. Perič, da se udeležita kot zastopniki jugoslovanskega delavstva in vlade na mednarodne delavske konferenčne v Washingtonu, D. C.

JUGOSLOVANSKO REPUBLIČANSKO ZDROŽENJE, dobro vedo, da si narod po Ameriki želi izvirnih ustavnih poročil iz domovine, je takoj naprosilo rojaka Franca Svetka in Dr. Periča da sodelovanje na par shodi, kar sta ona dva privolila z nasvečnjem.

PRIDITE VSI in pripeljite s seboj svoje prijatelje. Prilika, da čujemo resnico o položaju v domovini, se nam ne bo nudila tako kmalu zopet, zato VSI NA SHOD v nedeljo, dne 14. decembra 1919, v dveh popoldne.

Jugoslovansko Republičansko Združenje.

DOPIS.

Gelo, Wyo. — Priznati moram, da premogarska stavka v tukajnji državi ni popolna. Kajti nekaj rovov je prišlo obravnavati in nekateri pa še vedno počivajo. Do 17. novembra smo bili vsi premočari na stavki; po izredni konvenciji, ki se je vrnila v Cheyenne, Wyo., so se pa nekateri premogarski vrnili na delo. Na seji tukajnje podružnice U. M. W. of America je glasovanje izpadlo, da se vrnemo vse nazaj na delo. Toda se ne moremo strinjati s tem, da bi moralili vsi trpeti valed neumnosti kakšega pisanca. Kot sem sedaj ugotovil, da se vrnili na delo, pa ne vem, ker še nisem z nobenim govoril. Kajti posebno gotovo ne. Orožja tudi še niso nobenega škali pri delavcih.

Ne zdi mi se tudi umiestno, da so odpravili vse gostilne ter prodajalne opojne pijače. Po mojem mnenju bi moral biti tak član kaznovan po pravilih, ker je zamolbil. Valed tega opozarjam na ta stvar, da se ne smeti vredno.

1) Ko se prične, vzemi klobuk z glavo ter pazno sledi zborovanju in ne moti družbenih učadnikov. Na ta način boste lahko slišali vse, kar se razpravlja na seji.

2) Predno prične govoriti, upravaj predsednika za besedo.

3) Ne govoriti, kadar drugi govoriti ter počakaj, da konča.

4) Ne rabi nespособnih in žaljivih izrazov ali pa celo kletvic.

5) Kadar hočete obtižiti kakšega člana, napravi pisarno obtočino in jo izrodi družbenemu tajniku, da isto predita na seji. Na ta način dokazate svojo izobrazbo.

— Sej me pozname.

Universal, Ind. — Tako po izbruhu epočne premogarske stavke so premogarski podjetniki pričeli delati na vse kriplje, da bi spravili delavce nezaj na delo. Toda dosegaj še niso nič dosegli.

Renjica je, da je njih največje orožje v boju zoper organizirano delavstvo, časopisje, v katerega posiljajo dobro plačane članki, v katerih razlikujejo svojo gospodarsko stavko in jo organizirano delavstvo, ki se borii za boljši kobiček kruha. Valed tega smo sklenili na zadnji seji organizacije U. M. W. of America, da se naroči vsem članom te organizacije, da naj nikar ne čita tega lažnjivih listov. Žal, da se najde še celo med slovenskimi člani, ki primačajo razne laži in besede, katerih so na razpolago.

Priporočam rojakom, da se zanimali za izobrazbo, naročajte dobre knjige in časnike, ter iste pačo čitajte. Poseljeno še priporočam, da se rojaki naročujejo sestaj na "Književno Matice SNPJ". Knjigje bo pričela izdati takoj, ko se prigassi tritoča naročnikov.

Valed tega je naša dolžnost, da podpiramo ustavovo ter priporočamo do hitrejšega vresničenja. Slednja družina bi moralna biti članica "Književne matice SNPJ".

— Avgust Orel.

pravico do enega moesa ali pa arne.

Eden izmed tukajnjih lovev je imel zadnjo nedeljo posebno lovsko srečo. Naletel je na moeso, ki je mrtev tehtal celih 2400 funtov ali eno tono in 400 funtov. Voznik, ki je prijetjal tega velikana na dom je računal samo petdeset doljarjev.

Da nekaj nikdar ne počiva je Virginiji so se pripetile sledče nesreče na lovu. Eden mrtev in pa že itak vsakemu znano. Na eden ranjen.

Na družstvenem polju pa ne moremo zaznamovati nobenega posebnega napredka, vsaj v enem oziru ne, namreč kar se tiče družbenih sej. Na zadnji redni seji tukajnjega moštva društva so bili nekateri člani tako razburjeni, da so posabilili na vso dostopnost in pravila ter se obkladali s priimki, ki nikakor ne spadajo na družstveno sejo. Nekateri so se še celo toljko izpolzibili, da so razvili silo pri utemeljevanju svojih dokazov. Ko bi ne bilo na seji nekaterih razsodnejših članov, bi getovo nastala cela vojna.

Vnela se je namreč debata glede nekega člana, ki je bil sprejet v društvo bolan in ker dotičen, ki je vedel za to, ni hotel poslati na seji, na kateri je bil dotičen sprejet v društvo. Po mojem mnenju bi moral biti tak član kaznovan po pravilih, ker je zamolbil. Valed tega opozarjam na ta stvar, da se ne smeti vredno.

Sedaj so pa vojaki pričeli delati, ne v rovin samem, ampak zunaj. Pričeli so namreč odvajati razne odpadke in premogov, pepel izpred rova v naselbino ter posiljejo ceste, ker so jasne. Navsezadne, še ne bodo načeni, ako nam popravijo ceste. Kajti se pa vojakom dopade to, da pa ne vem, ker še nisem z nobenim govoril. Kajti posebno gotovo ne. Orožja tudi še niso nobenega škali pri delavcih.

Načne pa opozarjam, da se udeležijo polnoštivalno prihodnje seje in izvoli družbeni, ki bo v resnici deloval v korist društva in organizacije. Članom tega društva pa podam nekaj nasvetov, katerih naj vpoštevajo na družbenih sejih in sicer:

1) Ko se prične, vzemi klobuk z glavo ter pazno sledi zborovanju in ne moti družbenih učadnikov. Na ta način boste lahko slišali vse, kar se razpravlja na seji.

2) Predno prične govoriti, upravaj predsednika za besedo.

3) Ne govoriti, kadar drugi govoriti ter počakaj, da konča.

4) Ne rabi nespособnih in žaljivih izrazov ali pa celo kletvic. Kajti to je nespodobno in proti politični organizirani.

5) Kadar hočete obtižiti kakšega člana, napravi pisarno obtočino in jo izrodi družbenemu tajniku, da isto predita na seji. Na ta način dokazate svojo izobrazbo.

— Sej me pozname.

Universal, Ind. — Tako po izbruhu epočne premogarske stavke so premogarski podjetniki pričeli delati na vse kriplje, da bi spravili delavce nezaj na delo. Toda načni je nam močno zbljajati načni položaj. Kajti se naši nasprotniki organizirajo politično tako se moramo tudi mi. Lahko se od njih nismo, kaj vponem dobra politična stranka ali organizacija. Korbi bili delavci tako dobro politično organizirani, kot so naši nasprotniki, bi bile vse drugače razmere sedaj, ko so. Le valed načni nezajnamjava za politično organizacijo se nahajamo v takorečem brezupnem stanju. Toda vse to se je lahko izpremeni, ačo vršimo svojo dolžnost na političnem polju.

Vse drugo je samo nesmisel in nam le škodi. Tu naj si zapomnji oni, ki nočajo ničesar vedeti in političen organiziraju in zamenjujo politično organizacijo med neravnost in varstvo. Silišo z glavo tajnik, kajti so na razpolago.

Priporočam rojakom, da se zanimali za izobrazbo, naročajte dobre knjige in časnike, ter iste pačo čitajte. Poseljeno še priporočam, da se rojaki naročujejo sestaj na "Književno Matice SNPJ". Knjigje bo pričela izdati takoj, ko se prigasti tritoča naročnikov.

Valed tega je naša dolžnost, da podpiramo ustavovo ter priporočamo do hitrejšega vresničenja. Slednja družina bi moralna biti članica "Književne matice SNPJ".

— Avgust Orel.

sebno tečja za nas premogarje, ker jo predolgo časa kuha. Iz sedmdesetih na štirideset pod ničlo, iz štirideset na trideset, in iz trideset na štirinajst na batino, katero si je delavec zaslužil pri zadnjih volitvah. Kar so izvolili, sedaj imajo. Le škoda, da moramo vse trpeti in tudi nedolžni.

Delavstvo, sedaj vidik, kje imajo obljubljeno demokracijo, ki te trga na vse strani in te hoče popoloma raztrgati. V zadnjem času so delavski nasprotniki pričeli delati vsakovrstne postave, katere niso niti kaj prijetne za delavce, poslužujejo se vseh mogočih sredstev in si misijo, da je sedaj še kar sploh naši sužnji, sladko spanje.

Delavstvo se vse premalo zanima za delavske politične stranke in nekateri se je se celo boje, kot vrag križe. Mesto, da bi se organizirali, pa že zabavljajo na nasprotju. Toda, prepričan sem, da bodo sedanje delavško izkoristitev odprlo oči delavcem, da bodo glasovali na dan volitev za delavske kandidate in da se bodo organizirali politično. Kajti le potom delavske politične stranke je mogoče izboljšati sedanje položaj, ki je vse prej kot pa dober za delavstvo.

Narodi v Evropi so že prisli do tega prepričanja in vedno čitamo poročila, kako so

Premogarska stavka.

Ostre odredbe za prihranitev prenoga.

Chicago, Ill. — Pomanjkanje premoga postaja vedenje bolj občutno in državna komisija za javne potrebujoče v Illinoisu je izdala stroge odredbe za prihranitev premoga, po katerih je celo v potrebnih industrijsih dovoljeno delati le šest ur in pol na dan. Prepovedana je tudi vsa nepotrebna električna razsvetljiva, v gledališčih smejo vprizoriti le šest predstav na teden. Banke smejo biti odprtne od devetih dopoldne do pol štirih popoldne. Te ure veljajo tudi za vse druge pisarne. Časniki morajo verdati s kurjavo, razsvetljivo itd. Grocerije smejo biti odprtne v notranjem mestu od 11 a. m. do 5:30 p. m.; v zunanjih distriktilih pa od desetih dopoldne do šestih zvečer. Ob sobotah so lahko odprtne do devetih zvečer. Na pomanjkanju premoga trpe najbolj zapadne in centralne države, vzhodne države so založene s trdim premogom.

Razstrelba je ubila prostovoljce.

Clinton, Ind. — V rudniku št. 3 pri Jacksonvillu je nastala razstrelba, ki je ubila šest prostovoljcev in tri nevarno ranila. Skoraj vsi so kompanijski uradniki ali pa pisarniški uslužbenec. Šli so v rudnik, da nakopijo premog za svoje parne kotle. Mrtvi so John Stark iz Terre Haute; Herbert Cambell iz Clintonova; Joe Robertson iz Clintonova; S. G. Stephens iz Terre Haute; Charles Watson iz Clintonova in John Logsdon iz Terre Haute. Stark in Robertson sta pisarniška uslužbenca, Stephens pa je civilni inženir. Watson je poddelevalci in Logsdon je preddelavec.

Jeklarska stavka.

Jeklarski trust se poslužuje vseh sredstev za podvršenje jeklarskih stavkarjev.

Pittsburgh, Pa. — Jeklarski trust ni opustil nobenega sredstva, s katerim je upal, da podvrže jeklarske dejavnosti stare živčanske razmere. In uspeh te gonje od strani jeklarskega trusta! Delaveci so vzdržali in vse prizadevanja jeklarskega trusta niso zlomila solidarnosti jeklarskih delavcev.

Jeklarski trust je importiral zamske stavkokaze. Lokalne oblasti v Pennsylvaniji so prepovedale obdržavanje shode stavkarjem. Če je kje stalo več stavkarjev na cesti, takoj so jih razpršili državni konstablerji, ko so jih vrzili. Kdo hoče razumeti vsa preganjanja, ki so jih prestali jeklarski stavkarji, je treba živeti v Pennsylvania, da se prepriča na svoje oči, kako postopajo z jeklarskimi stavkarji.

Seveda tudi voditelji stavke niso držali križem rok proti nakanam jeklarskega trusta, ki je smatral za najboljše sredstvo, če izstrada stavkarje. Organizirali so živčne komisariate, na katerih dele med potrebnimi stavkarji. Tak živčni komisarijat v Braddocku je nastanjen v farni žoli poljskega župnika Kazinskega, ki stoji odločno na strani jeklarskih stavkarjev.

Voditelji stavke so organizirali živčne komisariate z majhnimi obratnimi stroški. Delo opravljajo vedenoma prostovoljci, ki ne prejmejo za svoj trud nobenega plačila. Treba je zaviti filz in grah ali ga odmeriti v vreči, razrezati je treba siano meso in slanino v odmerke itd., a vse delo izvrši prostovoljci, ki delajo brez godnjanka, da se razpoloži živč v stavkovne distrikte.

Kadar stavkarji pridejo po živila na živčni komisariat, se uvrstijo sami od sebe v vrsto, ker prav so različne narodnosti, kar dokazuje, da je prostovoljna disciplina zelo razvita med njimi. Večinoma imajo stavkarji s sabo po enega otroka s koškom.

Mnogi med njimi imajo velike družine, ki so zanje gotovo veliko breme v stavki, toda močje vztajajo v stavki, ker se zavedajo, da ne morejo prehranjevati s finančnim skladom za mleko, kajti deteta se ne morejo prehranjevati s finančnim skladom za mleko.

trde čase, ali kadar jim človek pogleda v oči, bere v njih nekakšen piemnit ponos, ki se da izraziti z besedami: "Mi nismo stavkokazi, ampak smo pošteni delavci, ki se borimo za človeške razmere!"

Konvencijska delavska stranke.

(Dalej).

Chicago, Ill. — Za njim je govoril Hindu, bratski delegat Bansant Kuwar Roy, zastopnik priateljev svobode za Indijo. Iz njegovega govora prinašamo sledeče:

"Kot vaš Patrick Henry, tako kljče v Indiji 320,000,000 ljudi: svobodo ali smrt. Delavec je povod tragična figura. On producira bogastvo in živi v strašni bedi. Prebiva v stanovanjih, ki niso dobra za živali. On gradi Pullmanove voze, vozi se pa v navadnih vozeh. On izdeluje fino oblikovalci se pa v cunje. On producira premog, pa ga ne more kupiti, da se ogreje. On produceira jeklo, prejme pa zamržena okna."

"Delavec me spominja na slona, ki jih imamo v Indiji, velikega in močnega, toda na njegovem tliniku sedi majhen možiček in ga gospodari. Slonovo oko je majhno, pa ne more videti svojega telesa in realizirati svoje moči. Delavec so ravno tako tiranizirani od male pesčice ljudi."

"Indija je svet zase. Ta dežela se ima preej zahvaliti Ameriki. Spomnite se, da se je Kolumb postal na pot, da okrije pot v Indijo, sicer bi nikdar ne odkril Amerike. Preden so vaši predniki v Evropi znalikuhati živež in ko so še živeti v divjinji, je Indija imela palajoča v svoboden poduk. To je bilo seveda preje, preden je prišla pod britsko vlado. Zdaj zna pa čitati in pisati samo deset ljudi iz med sto. Osemdeset odstotkov o trojniku poduka. Anglia ne more izobrazbe, ker vstvarja rebelje. Farmerji v Indiji so živi okostniki. Žive v kočah, da lahko plajajo Angliji izredno visoke davke. Ce ne morejo plačati davkov, jih poberejo tudi postelje."

"Vojna je strašna reč, ker je v štirih letih bilo izgubljenih enajst milijon človeških življenj. V Indiji je pa v enem letu umrlo dva in trideset milijonov ljudi zaradi lakote.

"Soditi hočejo kajzera v Londonu. Toda sodijo naj kralja Jurija v Bombaju ali Dublinu, poti naj bo sestavljena iz Ircev Egipčanov ali pa Hinducev. V Indiji ni strokovnih unij in stavkokazev. Imamo kasne postavke in človek prevzame delo družega človeka, se smatra za človeški izvršek."

"Sto tisoč neorganiziranih Hindujcev je zastavkovali radi povisnega mazde in britiske čete so jih pokosile.

"Tukaj so veleizdajni zakoni v Indiji, po katerih se izreči smrtna kazens:

1. Če se reče, da se je vladu sa na izpostavila javni kritiki.
2. Če se protestira proti postavi, ki je v veljavni.
3. Če se izreče v zvezi s kakšno določbo, da je nepravična in nezasilna.
4. Če se simpatizira z ljudmi, ki so jih ustrelili vladne vojske si le in se reče, da so mučeniki.
5. Če se podpira lahkomilnosno provincijsko govorjenje.

"Proti britski vojski vidi na morete vložiti civilne tožbe.

"Ameriški delaveci naj protestirajo proti deportaciji Hindujcev iz Združenih držav, ki so obtožeji veleizdaje. Če pridejo v krempo Anglij, bodo ustreljeni. Deportacija pomeni smrt za te ljudi, ki so imeli pogum govoriti za svoj nevrečen narod." — (Dalej prihodnjih.)

Socialistična zmaga v Argentini. Buenos Aires, Arg. — V metu Mar Del Platnu, ki stoji 30,000 prebivalcev, je bil pred par dnevi izvoljen prvi socialistični župan.

IZUČENE SLAMNIKARICE

za ženske klobučke dobe delo, sprejemo nove in plačamo za čas ko še ude. Pridne izudenje zaslužuje do \$15 kateri dan. Oglašate se pri:

E. EIGER BROS.
1240 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

DEKLETA ZA DELO

pri punč presah, nobene izuchenosti se ne zahteva; delo je zelo lahko, čisto in se hitro naučite, mi plačamo za čas ko se učite. Izkušena dekleta zaslužuje od \$15 do \$30 na teden. Diamo tudi bonus za stalne delavke, nobe so svetle in tovarno je ravnokrat zgrajena z vsemi modernimi opravami.

Oglasite se pri:

VICTOR CASKET & MFG. CO.,
5750 Roosevelt Rd., Chicago, Ill.

DEL DOBRE

mizarski pomočniki pri benču in pri strojih. Oglašate se na:

4854 West Kinzie St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLETA za delo v tovarni. Nobene izuchenosti se ne zahteva: \$14.00 na teden za pričetek, prilika za napredek. Oglašate se pri:

C. E. BARRETT & Co.,
538 S. Clark St., Chicago.

DEKLETA IN ŽENE

za lahko delo. Izbirati semena. —

Dobra plača. Pri:

LEONARD SEED CO.,
226 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

Izkušene živarske pomočnike in druge delavce. Stalno delo, dobra plača.

AMERICAN BLDG. FOUNDRY CO.,
2300 S. Springfield Ave., Chicago, Ill.

HŠNO DEKLE za delo pri dřimičnih tleh. Zahiteva se priborocilo. Oglašate se na: Tel. 8741 Hilland, 922 Aiken Ave., Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO DEKLETA IN ŽENE za prebirati filz. Lepo čisto delo in dobra plača.

Vzemite Clearing karo na Archibald Ave., Limits do Austin Ave., ali 83rd in Austin karo do konca.

THE KIMBAL MARTINDOLE CO.,
6555 So. Ogden Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLETA

za delo v lahkikh izdelkih v tovarni; 44 urno delo na teden. Delo je dnevno in od kosa, dobra plača.

H. G. SAAL COMPANY
4410 Ravenswood Ave., Chicago.

POTREBUJEMO

mladenice 16 let stare in več za delo v tovarni lahkega izdelka. Dobera plača.

H. G. SAAL COMPANY
4410 Ravenswood Ave., Chicago.

POTREBUJEMO — TAKOJ 100

navadnih delavcev; plačamo po 50c na uro, čas in pol za čezurno delo. Tudi delaveci pri strojih in 25 izkušenih masinistov. Oglašate se pri:

3107 Block Ave. Indiana Harbor, Indiana.

NA SVETI VEČER DOMA

pri vaših, ako pošljete bakse z Relief ladjo, katera odpljuje srednji decembra pod ameriško zastavo na varenost v Jugoslavijo (Gravosa) v Dubrovnik.

Zapokajte takoj vaše blago in jedilo, katera se ne poškoduje. Bakse zabitje dobro in jih pošljite na nas, kakor tudi natančni naslov prejemalca v domovini, in money order od vsakega funta 14c. Za bakse vam garantiramo, in pomislite na veselje doma vaših družin na sveti večer. Vse pošljite na:

European Trading & Export Co.

68 Ninth Ave., New York City.

za čas do 10.00 uro.

Inozemstvo.

Dvatisoč let stara vojna je končana.

Tiflis, Armenija. — Med Armenijem in Tartari v Azerbajdžanu je prišlo do prvega formalnega miru dne 20. novembra, ko je bila tega dne podpisana mirovna pogodba v Tiflusu med poslanci obeh narodov. Mir je bil podpisani največ po prizadevanju ameriškega komisarja Rhea, ki je pripravil obe stranki za konferenco. Ko je bila podpisana pogodba, ki dolgača, da odslje se bodo vsi spori med obema ljudstvoma poravnati potom zastopnikov, je rekel Khatasian, predsednik armenске vlade: "To je prva mirovna pogodba med Armenijem in Tartari od kar ponini zgodovina obeh narodov. Armeniji so trpeli vsele tartarski napadov zadnjih dvatisoč let."

Sovjetski delegatje v Dorpatu.

Dorpat. — Dne 4. decembra so dospeli mirovni delegatje sovjetske Rusije v Dorpat s posebnim vlakom. Delegati so: Krasin, Jofe in Radek. Z njimi vpad je prišlo veliko tajniško osoby.

Nemška vlada pada?

Pariz. — V krogih zavezniških diplomata prevladuje bojazna, da bo sedanja Bauerjeva vlada demisionirala, ako bodo zavezniški neprerehoma pritisnali na njo z novimi zahtevami. Nemški poslanik Lersner je dejal brez ovinkov, da kar je Nemčija podpisala, je podpisala in zdaj ne podpiše več, ako pa bodo zavezniški si dalje z zahtevami, mora sedanja vlada rezignirati in tedaj se bo zgodilo, da pridejo na površje spartakovci ali pa nazadnjaški monarhisti.

Zavezniški niso nič kaj veseli prvega niti drugega. Spartakovci bodo posnemali Rusijo, dočim bodo nazadnjaški skušali dobiti žerja nazaj na tron.

Nemčija proda Železnico Amerike?

London. — Znan nemški finančnik priporoča v berlinskem listu "Germania," da naj Nemčija proda Američanom svoje državne železnice. "Germania" je glasilo klerikalne stranke, katere voditelj je Matija Erzberger, ki je finančni minister v sedanji Bauerjevi vladi. Nemčija doslej še ni uspela z nabavo večjega posojila v inozemstvu. Nemške državne železnice so vredne okrog 25 milijonov dolarjev.

Generalna stavka v Italiji končana.

Rim. — Socialistična skupina v parlamentu je izjavila v sredo, da generalna stavka v Rimu, Milanni, Florenzi, Genovi, Bologni itd. konča v sredo opolnoči. Stavka je bila proglašena iz protesta proti mnogim napadom na socialiste ob prilikah njihovih manifestacij, ko so proslavljali svojo zmago pri volitvah.

Železniška stavka na Portoriku.
San Juan, Portoriko. — Vsi vlasti na ameriški železnici so prenehali voziti v četrtek vsed stavke železničarjev, ki zahtevajo 50 odstotkov povišanja plače.

Generalna stavka v Barceloni.

Madrid. — V tem mestu je zoper razglašena generalna stavka in 50.000 delavev počiva.

Vladna kriza v Čehoslovaki.

Praga. — Narodni socialisti so izstopili iz vladne koalicije s socialdemokratami in Tusařevim kabinetom, ker je v nevarnosti pada.

25 socialistov v belgijskem senatu.

Brusel. — Volite poslanec v belgijsko gornjo zbornico ali se na so izpadle kot sledi: 59 klerikov, 36 liberalcev in 25 socialistov. Klerikale so izgubili 11 mandatov in liberalci dva, socialisti so pa pridobili 13 mandatov. Belgijske senatorje volijo provincialni zbori.

Prva poslanka v angleškem parlamentu je dobila ukor.

London. — Nancy Astor, ki je v pondeljek zasedla svoj prostor v nižji zbornici kot prva poslanka v angleškem parlamentu, je tako prvi dan svoje poslanske kartiere pokarala z zborniškega predsednika, ko je na glas klepetala z nekim drugim poslancem in s tem je krila parlementarno pravila.

Važno za vse one, ki odhajajo v staro kraj.

(Iz inozemskih inform. urada, jugoslovanski oddelek.)

New York, N. Y. — Vsakemu je že znano, kdor hoče odpotovati v staro domovino, da si mora preskrbeti potrebne potne listine in sicer: Potni list izdan od arbskega generalnega konzulata, vojni listek in potrebne legitimacije izdane od davne oblasti za dohodninski davek, ki morajo biti potrjene ob izseljeniškega urada v New Yorku. Vse to si mora vsakdo prej preskrbeti, predno se lahko vrkra na potniški parnik. Izseljeniške oblasti so posebno natančno glede dohodninskega davka in vsak izseljenec se mora izkazati s pravilnimi listinami, predno dobi dovoljenje za odhod v staro domovino.

Izseljeniški oddelek carinskega urada v New Yorku zahteva, da vsak plača dohodninski davek za leto 1917, 1918 in 1919. Vsled tega mora vsakdo prinesi s seboj dotočna potrdila izdana od davkarjev (Collectors), da je bil davek plačan, kot zahteva zakon. Ta potrdila so izdajali tudi razni izdelovalci, pri katerih je bil plačan ta davek. Valedi tega priporočamo vsem rojakom, ki namenljajo oditi v staro domovino, da si preskrbijo natančen sezamek o zaslužku l. 1817, 1918 in 1919 ter potrdijo, da so plačali zahtevano vsoto dohodninskega davka. Ako nimajo tega izkazata, imajo velikokrat velike in nepotrebitne sitnosti v carinskem uradu.

Radi nejasnosti glede dohodninskega davka so imeli razni izseljeni v začetku velike težkoče, predno so dobili dovoljenje za odhod v staro kraj. Toda v zadnjem času se je posrečilo merodajnim faktorjem odpraviti te težkoče in sedaj nimajo rojaki nobenih težoč.

Priznana je bila namreč pravila vsem Jugoslovom, da so po novem zakonu takoj se dohodninskega davka za leto 1918 in 1919 oproščeni tega davka, dokler nima zaslužen določenega zneska.

Vsi Jugoslovani, ki so prišli iz prejšnje Avstrije, torej v Slovenec razun onih iz Prekmurja, dalje Hrvati in Srbijci iz Bosne in Hercegovine, Srbi in Črnogore, imajo pravico održati od celotnega svojega zaslužka tisoč in 1918 in 1919, po lahku dovoljenje za odhod.

Valedi tega opozarjamо vse rojake, ki namenljajo oditi v staro domovino, da se prej preskrbijo vogni listek še v kraju, kjer stanujejo in naj nikar ne prihajajo v New York. Kajti v New Yorku je že na stotine potnikov, ki čakajo na parnik še po več tednov in trajajo po nepotrebni denar. Kajti v tukajnjem mestu je velika draginja in nesmiselno je prej odpotovati v pristanišče, kot dobiti vogni listek. Ostimate toliko časa v svojem kraju, dokler ne boste dobiti parobrodnega listka in zagotovilo, da dobiti prostor na parobrodu, ki odide proti Evropi. Odpravite se na pot in nekaj dni prej kot odpluje parnik, da ne boste po nepotrebni trtili časa in denarja v tukajnjem mestu.

Marsikdo je gotovo tudi radoveden, ako se bo smel povrniti nazaj v Združene države, ako mu ne bo ugajalo v starem kraju. Kajtor je dosegel znano, priseljeniške oblasti ne bodo zabranjevale priseljenikom, to je inozemcem, akadem imeli potni list dotočne države, iz katere pridejo in potrjen od ameriškega konzula. Gledate sovražnih tujevcov (Enemy Aliens) se pa še ne ve, ali bodo priseljeniške oblasti dovolile vstop v Združene države ali ne. In ako bodo imeli oni, ki so že stanovali v Združenih državah, kakje posebne predpravice ali ne, inako bodo strožji zakoni glede priseljevanja v Združene države, se pa še sedaj nič ne ve. To vse je odvisno od kongresa. Nekaj se še dogaja o strožjem priseljeniškem zakonu, definitivnega pa ni še nica.

Rojake, ki imajo namen odpotovati v staro domovino, opozarjamо na ta pojasnila in naj vsakdo pa zno precita in se po istih tudi ravna, da ne bodo potem v New Yorku imeli kakve nepotrebne sitnosti pri dohodi dovoljenja za odhod.

sov. Toda ne gledé na ta hladem pozdrav, se je zahvaljeval knez navzočim za pokornost in "eno-glasno" naklonjenost.

"Z vami, gospoda," je dejal, "ugonobimo one, ki hočejo pogubiti domovino! Bog vam to povrni!"

Na to jame hoditi po dvoranu, vstavljamо se pred znanci ni šteli z naslovom: "gospod brat" in "mili sosed". Marsikato mračno lice se je zjasnilo pod vplivom topih žarkov gospodarjeve ljubezni.

"Nemogoče je," so dejali oni, ki so nezaupno opazili njegovo ravnjanje, "da bi tako odličen senator želel domovini kaj slabega. Gotovo je, da za tem tiki kaka tajnost, ki se prej ali pozne razkrije v prospeku ljudovlade."

"Saj tudi dihamo pred sovražniki svobodnejše, ker se radi nas ni hotel spreti s Švedi."

"Bog daj, da bi se vse obrnilo na bolje!"

Med gosti so bili tudi taki, ki so odmajali z glasami, kakor bi hoteli reči: "Mi smo tu na vsoči, ker smo prisiljeni, ker so nas prigrali semkaj kakor ovne in nam nastavili nož na vrat." Čui se je tudi glasen razgovor, ki se ni mogel odtegniti hetmanovemu sluhu.

"Bolje je izpremeniti vladarja nego pokopati ljudovlado."

"Naj kralj misli sam ná-se, kakor moramo misliti mi!"

"Kdo nam je dal prvi vrgled, ako ne Velika Poljska!"

Vse svoje upanje stavimo v kneza; manj se popolnoma zanamamo. Samo on more vladati Litvo."

"Ako nas on ne reči, poginemo vse! V njem je naša nadaja..."

"Bližji nam je nego Jan Kazimir, ker je vendar naš kri!"

Radivil je lovil koperniče vsako besedo, katero je narekoval bojanem, ali dobrkanje, ne zmeni se za to, da so prihajajo iz tistih takih ljudij, ki bi ga zapustili na prvi hip, ko bi prišla nevarnost; od ljudij, kateri je majni vsak pih vetrak kakor trdje. In napajal se je s temi izraziti ter mamil samega sebe, ponavljal si je od teh besed one, ki so mu najbolj ugajala.

Ko se je približal številni gradi plemstva, je začel besedi gospoda Jurčiča: "Bližji nam je nego Jan Kazimir," in lice se mu je povsem zjasnilo. Tako je stopil k njemu ter rekel:

vine, t. j. Hrvatske in Slavonije ter Ogriske, imajo vse druge ugodnosti, edino za otroke ne morejo održati nobenega zneska. Vse to velja samo za one osebe, ki so se izrekle, da ne obstane v Združenih državah ter podpisale tozadne listine, ter se imenujejo "Non resident Alien". Oni pa, ki se izreče, da bo ostal v Združenih državah ima pa iste pravice in sicer: Potni list izdan od arbskega generalnega konzulata, vojni listek in potrebne legitimacije izdane od davne oblasti za dohodninski davek in vsakdo potrjeno listino, s katero se lahko izkaže. Ako uredniki koga vjamejo na laži pri izpravljanju ali kakor si že bodo, mu naloži posebno visok davek in v največ slučajih ima veliko tako hitro kakor in radi, razen sto stote, to kar je storilo mnogo drugih: Vzemite

ki tegu urada previdni in vsled tege zahtevajo natančna pojasnila. Ako je bil kdo v resnici bolan leta 1917, naj prinese s seboj zdravniško izpravilo, zakaj je bil bolan in koliko časa, ali pa kako drugo uradno potrjeno listino, s katero se lahko izkaže. Ako uredniki koga vjamejo na laži pri izpravljanju ali kakor si že bodo, mu naloži posebno visok davek in v največ slučajih ima veliko tako hitro kakor in radi, razen sto stote, to kar je storilo mnogo drugih: Vzemite

RAD BI IZVEDEL

za mojega polubrata Antona Rod, pred dvemi leti nahajal se je v Nokomis, Ill. Idem ga sedaj že tretjič v nadi, da se mi prijavi. Ujedno prosim vse cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar bom zelo hvalezen. Ako pa bodo sam čital ta oglašnja naj se mi nemudoma prijavi in mi piše. Poročati mu imam zelo važne stvari iz stare domovine od njegove matere. Moj naslov je: Frank Prepadič, Box 858, Chisholm, Minn.

Kašelj

je nepravna priča in povzroča mnogokrat bolesnično stanje, tripljanje in skriti. Nečakatača je, kar ne more iznenaditi tako hitro kakor in radi, razen sto stote, to kar je storilo mnogo drugih: Vzemite

Severa's Balsam for Lungs

(Severa's Balsam za pljuča) v zdravljenju kašila, prehlada, hrapavosti, v sladcu očeskočenega dlanja, ranjem vratu in snakomernem počiščevanju. Poskusite stečenico danes. Dobro ga v Vaši lekarni. Dobro za otroke in odrasle. Cene 25c in 50c in 100c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Za božične praznike.

Stara navada je že, da pošiljajo ameriški rojaki svojcem v starem kraju denarna darila za vsake praznike. Ta darila so bila vedno sprejeta z največjim veseljem, z letos bo to v tolkih večji meri, ker je potreba toliko večja.

Vsakodnevno potom moje tvrdje je popolnoma varna pred izgubo in bo dosegla na svoje mesto v najkrajšem, pri sedanjih razmerah močnem času.

100 kron za	\$ 1.45
200 kron za	2.85
300 kron za	7.00
1,000 kron za	13.90
5,000 kron za	66.00
10,000 kron za	132.00
25,000 kron za	325.00

50 lir za	\$ 5.00
100 lir za	9.75
500 lir za	48.00
1,000 lir za	95.00

POTOVANJE V STARI KRAJ.

Štrajk v newyorskem pristanišču je končan. Promet z Evropo se zboljjuje in prihaja nazaj v staro kraj. Že 21. novembrom se ima pričetki reden tedenski promet na Francoški liliji. Edor želi biti za Božič doma, naj takoj piše ali pa pride na spodaj navedeni naslov.

POTNI LISTI. — Onim, ki morajo sami imeti potni list, predvsem potne liste v kratkom času.

LEO ZAKRAJŠEK,
70—9th Ave.
NEW YORK

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenški zdravnik in ranocelinik v Pensylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in možke bolezni.</p